

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
พัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ
THE PRIORITY NEEDS FOR DEVELOPING STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT OF
TRIAMUDOMSUKSAPATTANAKARN YANNAWATE SCHOOL BASED ON
THE CONCEPT OF PSYCHOLOGICAL RESILIENCE

¹รสมา ลำพุทธา Rossama Lumputha ²เพ็ญวรา ชูประวัติ Penvara Xupravati

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: rossama.pnm@gmail.com

Article Received: May 29, 2026. Revised: August 21, 2026. Accepted: August 25, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ เป็นการวิจัยเชิงบรรยายใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวม คือ 0.370 เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด และด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาต่ำที่สุด และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวม คือ 0.399 พบว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและการฟื้นตัว มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด และการมองโลกในแง่ดี มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาต่ำที่สุด

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, ความยืดหยุ่นทางจิตใจ, การบริหารกิจการนักเรียน

Abstract

The purpose of this research was to study the priority needs for the development of Student Affairs Management at Triam Udom Suksa Pattanakarn Yannawate School based on the concept of psychological resilience. This study employed descriptive research using quantitative data collection methods. The participants consisted of 66 school administrators and teachers at Triam Udom Suksa Pattanakarn Yannawate School. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire, and the data were analyzed using arithmetic mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index.

The findings showed that the overall priority needs index for student affairs management was 0.370. Considering the scope of student affairs management, the aspect of knowing students individually showed the highest priority need for development, whereas the aspect of student screening showed the lowest priority need for development. Considering the attributes of psychological resilience, the overall priority needs index was 0.399. It was found that problem-solving and recovery ability had the highest priority need for development, while optimism had the lowest priority need for development.

Keywords: Priority Needs, Psychological Resilience, Student Affairs Management

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาต้องเผชิญกับแรงกดดันทั้งจากการเรียน การแข่งขันในสังคม และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้าที่เพิ่มขึ้น (Colizzi et al., 2020) โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมาก ระบบการศึกษาที่เข้มงวดและการแข่งขันสูงอาจทำให้นักเรียนบางกลุ่มมีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตมากขึ้น (Zarimoghadam et al., 2021) สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของวรวรรณ จุฑา และคณะ (2566) ที่พบว่า เด็กและเยาวชนไทยมีแนวโน้มปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความยืดหยุ่นทางจิตใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนสามารถรับมือกับความเครียดและสถานการณ์ที่ยากลำบากได้ดีขึ้น ช่วยให้พวกเขาฟื้นตัวจากปัญหาและปรับตัวเข้าสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว (จิราเจต วิเศษดอนหาย, 2565) ลดความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะซึมเศร้าและความผิดปกติทางอารมณ์ได้ (Shrivastava and Desousa, 2016) นอกจากนี้ความยืดหยุ่นทางจิตใจมีความสำคัญต่อการพัฒนาแนวทางป้องกันและรักษาความผิดปกติทางจิตใจได้ เช่น ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า และปฏิกิริยาต่อความเครียด (Connor and Zhang, 2006) ดังนั้น ความยืดหยุ่นทางจิตใจจึงเป็นความสามารถของบุคคลในการปรับตัว ฟื้นตัว และรักษาสมดุลทางจิตใจเมื่อเผชิญกับความเครียดหรือสถานการณ์ที่ยากลำบาก เป็นกระบวนการเชิงพลวัตที่สามารถพัฒนาได้ผ่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถก้าวผ่านวิกฤต ฟื้นตัวจากผลกระทบทางจิตใจ และเปลี่ยนประสบการณ์ที่ยากลำบากให้เป็นโอกาสในการเติบโตและพัฒนาตนเองได้ (เจษฎา บุญมาโฮม, 2025; Kuranova et al., 2021; Yavuz, 2023)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุว่า รัฐต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และวัฒนธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) แนวทางดังกล่าวได้รับการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมผ่านพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กำหนดให้จัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการกำกับตนเอง มีวินัย ความรับผิดชอบ มีทักษะชีวิต และสามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาในชีวิตได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) จากบริบทด้านนโยบายดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า ความยืดหยุ่นทางจิตใจ เป็นคุณลักษณะสำคัญที่สถานศึกษาควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือกับความเปลี่ยนแปลง

ความกดดัน และปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในบริบทสังคมปัจจุบันที่นักเรียนต้องเผชิญกับการแข่งขันทางการเรียน ปัญหาทางอารมณ์ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว การบริหารกิจการนักเรียนจึงถือเป็นกลไกสำคัญของสถานศึกษาในการดูแลพฤติกรรม ส่งเสริมทักษะชีวิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจให้แก่นักเรียน (ธัญญกร คงวิเชียร และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, 2566) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีนักเรียนที่มีความหลากหลายทั้งด้านพื้นฐานครอบครัว สังคม อารมณ์ และพฤติกรรม ส่งผลให้การบริหารกิจการนักเรียนจำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นระบบ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านพฤติกรรม การปรับตัว และสุขภาวะทางจิตใจ โดยกรอบแนวคิดสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ที่เชื่อมโยงกับแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจของนักเรียน คือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริม ป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถปรับตัวและฟื้นตัวเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความยากลำบาก โดยช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์และจิตใจ รับมือกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาด้านตนเองและการดำรงชีวิตได้อย่างเข้มแข็ง (พรพรรณ ยอดเมือง และนันทิมา นาคพงศ์ อัครวัชร, 2568)

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดแนวทางพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความยืดหยุ่นทางจิตใจ สามารถจัดการอารมณ์ ความเครียด ปรับตัวและเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

1.2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 4 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูผู้สอน 75 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวน 62 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 66 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งงานปัจจุบัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ (เฉพาะครู) ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษาสูงสุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาวาฯ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 40 ข้อ

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการนักเรียนและแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ออกแบบสร้างเครื่องมือตามผังโครงสร้างเครื่องมือและข้อคำถาม กำหนดความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ตั้งแต่ 0.80 (Lynn, 1986) ขึ้นไป เพื่อนำมาใช้ในการเก็บข้อมูล จากการสรุปผล พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 จากนั้น ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาวาฯ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล โดยการตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบ Google Form โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจำนวน 30 วัน ผู้วิจัยได้รับการตอบแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบการตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาวาฯ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยใช้ Modified Priority Needs Index: PNI_{modified} ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลในรูปแบบตาราง พร้อมคำบรรยายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาวาฯ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวมมีรายละเอียดของผลการศึกษาดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการ
นักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ

ข้อ	การบริหารกิจการนักเรียน	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PN _{modified}	ลำดับที่
		M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
1.	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.140	0.884	ปานกลาง	4.475	0.646	มาก	0.425	1
	1) การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	3.133	0.940	ปานกลาง	4.383	0.648	มาก	0.399	(2)
	2) การใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล	3.148	0.826	ปานกลาง	4.568	0.631	มากที่สุด	0.451	(1)
2.	การคัดกรองนักเรียน	3.413	0.858	ปานกลาง	4.475	0.640	มาก	0.311	5
	1) การวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.405	0.893	ปานกลาง	4.500	0.641	มากที่สุด	0.321	(1)
	2) การจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการดูแลช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม	3.420	0.823	ปานกลาง	4.451	0.639	มาก	0.301	(2)
3.	การส่งเสริมและพัฒนา	3.382	0.889	ปานกลาง	4.606	0.571	มากที่สุด	0.362	3
	1) การจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมทักษะชีวิต ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน	3.396	0.878	ปานกลาง	4.610	0.575	มากที่สุด	0.357	(2)
	2) การจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	3.367	0.901	ปานกลาง	4.602	0.569	มากที่สุด	0.367	(1)
4.	การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	3.290	0.902	ปานกลาง	4.589	0.631	มากที่สุด	0.395	2
	1) การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับนักเรียน พร้อมติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง	3.303	0.902	ปานกลาง	4.587	0.635	มากที่สุด	0.389	(2)
	2) การประสานความร่วมมือระหว่างครูผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเหมาะสม	3.277	0.904	ปานกลาง	4.591	0.628	มากที่สุด	0.401	(1)

ข้อ	การบริหารกิจการนักเรียน	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI _{modified}	ลำดับที่
		M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
5.	การส่งต่อนักเรียน	3.246	0.860	ปานกลาง	4.362	0.810	มาก	0.344	4
	1) การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ซับซ้อนหรือเกินขีด ความสามารถของโรงเรียนไป ยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	3.220	0.942	ปานกลาง	4.250	0.884	มาก	0.320	(2)
	2) การประสานงานกับ ผู้ปกครองและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการติดตาม ผลการช่วยเหลือนักเรียนหลัง การส่งต่ออย่างต่อเนื่อง	3.273	0.771	ปานกลาง	4.473	0.713	มาก	0.367	(1)
	ภาพรวม	3.310	0.891	ปานกลาง	4.534	0.627	มากที่สุด	0.370	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวม มีดังนี้

สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.310$, $SD = 0.891$) เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($M = 3.413$, $SD = 0.858$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ($M = 3.382$, $SD = 0.889$) รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็ก ($M = 3.290$, $SD = 0.902$) รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($M = 3.246$, $SD = 0.860$) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 3.140$, $SD = 0.884$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.534$, $SD = 0.627$) เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.606$, $SD = 0.571$) รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.589$, $SD = 0.631$) รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ($M = 4.475$, $SD = 0.646$) และด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($M = 4.475$, $SD = 0.640$) และด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก ($M = 4.362$, $SD = 0.810$)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวม คือ 0.370 ($PNI_{modified} = 0.370$) ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{modified} = 0.425$) รองลงมา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็ก ($PNI_{modified} = 0.395$) รองลงมา คือ การส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ($PNI_{modified} = 0.362$) รองลงมา คือ การส่งต่อนักเรียน ($PNI_{modified} = 0.344$)

และขอขยายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($PNI_{modified} = 0.311$)

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ จำแนกตามองค์ประกอบความยืดหยุ่นทางจิตใจ

ข้อ	การบริหารกิจการนักเรียนตามองค์ประกอบความยืดหยุ่นทางจิตใจ	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			$PNI_{modified}$	ลำดับที่
		M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
1.	การมองโลกในแง่ดี	3.336	0.893	ปานกลาง	4.458	0.639	มาก	0.336	4
2.	การกำกับอารมณ์	3.242	0.895	ปานกลาง	4.462	0.651	มาก	0.376	2
3.	ความสามารถในการเผชิญปัญหาและการฟื้นตัว	3.120	0.870	ปานกลาง	4.465	0.634	มาก	0.431	1
4.	ความสัมพันธ์ทางสังคมและการสนับสนุน	3.333	0.869	ปานกลาง	4.525	0.651	มากที่สุด	0.358	3
รวม		3.291	0.885	ปานกลาง	4.502	0.670	มากที่สุด	0.399	-

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ จำแนกตามองค์ประกอบความยืดหยุ่นทางจิตใจ มีดังนี้

สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.291$, $SD = 0.885$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความยืดหยุ่นทางจิตใจ พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมองโลกในแง่ดี ($M = 3.336$, $SD = 0.893$) รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ทางสังคมและการสนับสนุน ($M = 3.333$, $SD = 0.869$) รองลงมา คือ การกำกับอารมณ์ ($M = 3.242$, $SD = 0.895$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสามารถในการเผชิญปัญหาและการฟื้นตัว ($M = 3.120$, $SD = 0.870$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.502$, $SD = 0.670$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความยืดหยุ่นทางจิตใจ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสัมพันธ์ทางสังคมและการสนับสนุน อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.525$, $SD = 0.651$) รองลงมา คือ ความสามารถในการเผชิญปัญหาและการฟื้นตัว อยู่ในระดับมาก ($M = 4.465$, $SD = 0.634$) รองลงมา คือ การกำกับอารมณ์ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.462$, $SD = 0.651$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมองโลกในแง่ดี อยู่ในระดับมาก ($M = 4.458$, $SD = 0.639$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ โดยภาพรวม คือ 0.399 ($PNI_{modified} = 0.399$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความยืดหยุ่นทางจิตใจ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด คือ ความสามารถในการเผชิญปัญหาและการฟื้นตัว ($PNI_{modified} = 0.431$) รองลงมา คือ การกำกับอารมณ์

($PNI_{\text{modified}} = 0.376$) รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ทางสังคมและการสนับสนุน ($PNI_{\text{modified}} = 0.358$) และด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาต่ำที่สุด คือ การมองโลกในแง่ ($PNI_{\text{modified}} = 0.336$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลเรียงตามลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ อยู่ในลำดับที่ 1 ($PNI_{\text{modified}} = 0.425$) สะท้อนให้เห็นว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียน เนื่องจากช่วยให้ครูสามารถเข้าใจข้อมูลพื้นฐานทั้งด้านการเรียน สุขภาพ พฤติกรรม ครอบครัว และบริบททางสังคมได้อย่างรอบด้าน นำไปสู่การวางแผนดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนได้ตรงตามความต้องการของนักเรียน สอดคล้องกับการวิจัยของนรารัตน์ หงษ์สกุล (2563) ที่พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลช่วยให้ครูได้ทราบภูมิหลัง ครอบครัว ลักษณะนิสัยของนักเรียนแต่ละคน รวมทั้งสามารถจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนได้ หากนักเรียนได้รับความใส่ใจ ดูแล และการสนับสนุนจากครูอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกมั่นคงทางอารมณ์ รู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสามารถปรับตัวและเผชิญกับสถานการณ์ที่กดดันได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ Romano et al. (2021) ที่พบว่า การสนับสนุนทางอารมณ์จากครูมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวและการลดภาวะหมดไฟทางการเรียนของนักเรียน

2. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ อยู่ในลำดับที่ 2 ($PNI_{\text{modified}} = 0.395$) แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนควรมีแนวทางหรือมาตรการในการป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทั้งด้านพฤติกรรม การเรียน และปัญหาทางสังคมอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทันท่วงที สอดคล้องกับการวิจัยของชาติรี อดทน และสิทธิชัย สอนสุภี (2564) ที่พบว่า การป้องกันก่อนเกิดปัญหาเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อนักเรียนประสบปัญหาควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน โดยการจัดกิจกรรมควรสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน เนื่องจากการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง สามารถเรียนรู้วิธีการจัดการอารมณ์ ความเครียด และปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ อยู่ในลำดับที่ 3 ($PNI_{\text{modified}} = 0.362$) แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนทั้งด้านทักษะชีวิต ความสามารถ ความสนใจ คุณธรรมจริยธรรม และการเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้การปรับตัว การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับการวิจัย

ของพรพรรณ ยอดเมือง และนันทิมา นาคาพงศ์ อัศวรักษ์ (2568) ที่พบว่า การมองโลกในแง่ดี การเห็นคุณค่าในตนเอง การปรับตัว และการเผชิญปัญหา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความยืดหยุ่นทางจิตใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะการมองโลกในแง่ดีซึ่งช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจ สามารถเผชิญปัญหาและปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

4. การส่งต่อนักเรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ อยู่ในลำดับที่ 4 ($PNI_{modified} = 0.344$) สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนควรมีระบบการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนหรือเกินขีดความสามารถของโรงเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลือที่ตรงตามความต้องการ พร้อมทั้งมีการประสานงานและติดตามผลหลังการส่งต่ออย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการวิจัยของพิไลพร จุ้ยกระยาง และฐิตินันท์ ดวงสุวรรณ (2568) ที่พบว่า กรณีที่โรงเรียนไม่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเพียงพอ จำเป็นต้องมีการส่งต่อหน่วยงานภายนอกอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดเก็บข้อมูล ประสานงาน และติดตามผลหลังการส่งต่อ เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน นอกจากนี้การส่งต่อนักเรียนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้นักเรียนได้รับการดูแลด้านอารมณ์ สุขภาพจิต และพฤติกรรมอย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้น และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปรับตัวและกลับมาใช้ชีวิตในโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Saadati (2023) ที่พบว่า การดำเนินงานด้านสุขภาพจิตในโรงเรียนควรอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านการเรียน และด้านอารมณ์ เป็นต้น

5. การคัดกรองนักเรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาเวศ ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ อยู่ในลำดับที่ 5 ($PNI_{modified} = 0.311$) สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียน พฤติกรรม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม เพื่อนำมาใช้ในการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดกลุ่มนักเรียน เช่น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อกำหนดแนวทางการดูแลช่วยเหลือที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิจัย ดิสเจริญ (2565) ที่กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำมาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยสถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์การคัดกรองร่วมกันให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถวางแผนช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและทันที่ แม้ว่าการคัดกรองนักเรียนจะมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ลำดับสุดท้าย แต่ยังเป็นกระบวนการสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากเป็นขั้นตอนพื้นฐานที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถค้นหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง และวางแผนช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็วและตรงตามสภาพปัญหา ซึ่งอาจช่วยลดความเสี่ยงด้านพฤติกรรม อารมณ์ และสุขภาพจิตของนักเรียนในระยะยาว รวมทั้งช่วยให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลือก่อนที่ปัญหาจะรุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวและเผชิญปัญหาของนักเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความยืดหยุ่นทางจิตใจ สอดคล้องกับการวิจัยของ Dowdy et al. (2018) ที่พบว่า ระบบคัดกรองสุขภาพจิตในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการค้นหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและสนับสนุนทักษะทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัย คือ การศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ยานนาวาเขต ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางจิตใจ มีขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน สอดคล้องกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อ โดยองค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างความยืดหยุ่นทางจิตใจของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) การมองโลกในแง่ดี 2) การกำกับอารมณ์ 3) ความสามารถในการเผชิญปัญหาและการฟื้นตัว 4) ความสัมพันธ์ทางสังคมและการสนับสนุน ส่งผลให้นักเรียนสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีสุขภาวะทางจิตที่ดี และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรพัฒนาระบบการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้ข้อมูลเชิงลึกของนักเรียนทั้งด้านการเรียน พฤติกรรม สภาพครอบครัว และสุขภาวะทางจิตใจ เพื่อให้ครูสามารถวางแผนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคน

1.2 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่มุ่งเสริมสร้างความยืดหยุ่นทางจิตใจของนักเรียน โดยเฉพาะด้านความสามารถในการเผชิญปัญหาและการฟื้นตัว เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวและรับมือกับปัญหาที่พบในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนที่ส่งเสริมความยืดหยุ่นทางจิตใจในบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนเอกชน หรือโรงเรียนในพื้นที่ชนบท เพื่อเปรียบเทียบและพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมในบริบทที่แตกต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษากำหนดแนวทางหรือกิจกรรมเสริมสร้างความยืดหยุ่นทางจิตใจของนักเรียนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียน เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแนวทางที่พัฒนาขึ้นต่อพฤติกรรม การปรับตัว และสุขภาวะทางจิตใจของนักเรียนในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- จิราเจต วิเศษดอนหวาย. (2565). ลาก่อน VUCA มาแล้ว BANI : ชวน ผอ. ปรับตัวและโรงเรียนให้ทันการเปลี่ยนแปลง. EDUCA Thai. แหล่งที่มา <https://www.educathai.com/knowledge/articles/652>. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2568.
- เจษฎา บุญโฮม. (2025). การพัฒนาความยืดหยุ่นทางจิตใจและการจัดการความไม่แน่นอนในชีวิตของนักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิตด้วยกิจกรรมแนะแนว PRIDE: Rattanakosin Journal of Social Sciences and Humanities, 7(2), 141-157.
- ชาตรี อดทน และสิทธิชัย สอนสุภี. (2021). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการ ส่งเสริมความแข็งแกร่งในชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25. ปัญญาปณิธาน, 6(1), 187-200.
- ธนัญชกร คงวิเชียร และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. (2024). ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมทักษะชีวิตกับการบริหารกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. ศึกษาศาสตร์ มจร, 12(1), 192-206.
- นรารัตน์ หงษ์สกุล. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษ จังหวัดสุพรรณบุรี ตามแนวคิดพลังสุขภาพจิต. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฐพันธ์ ดิศเจริญ. (2565). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. Journal of Modern Learning Development, 7(3), 321-335.
- ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. (2561). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 13 ตอนที่ 82 ก หน้า 1. (13 ตุลาคม 2561).
- พรพรรณ ยอดเมือง, และนันทิมา นาคาพงศ์ อัครวัชร. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยืดหยุ่นทางจิตใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. Journal of Education and Innovation, 27(1), 173-183.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 1-23.
- พิไลพร จุ้ยกระยาง, และฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ. (2025). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย, 7(6), 991-1004.

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). รัฐสภาไทย. แหล่งที่มา <https://web.parliament.go.th/ebook/flipbook/310/1/1>. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2568.
- วรวรรณ จุฑา, เรวดี จายานะ, ดวงดาว ศรีเรืองรัตน์ และกมลลักษณ์ มากคล้าย. (2566). สถานการณ์โรคจิตเวชเด็กไทย ปี พ.ศ. 2565-พฤษภาคม พ.ศ. 2566 : การเฝ้าระวังโรคจิตเวชและปัญหาสุขภาพจิตจากคลังข้อมูลสุขภาพ. กรุงเทพมหานคร: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. แหล่งที่มา <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1651-file.pdf>. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2568.
- Colizzi, M., Lasalvia, A. and Ruggeri, M. (2020). Prevention and early intervention in youth mental health: is it time for a multidisciplinary and trans-diagnostic model for care. *Int J Ment Health Syst*, 14, 23. <https://doi.org/10.1186/s13033-020-00356-9>
- Connor, K. M. and Zhang, W. (2006). Recent advances in the understanding and treatment of anxiety disorders. Resilience: determinants, measurement, and treatment responsiveness. *CNS Spectr*, 11(10), 5-12.
- Dowdy, E., Furlong, M. J., Nylund-Gibson, K., Moore, S. and Moffa, K. (2018). Initial validation of the Social Emotional Distress Survey–Secondary to support complete mental health screening. *Assessment for Effective Intervention*, 43(4), 241–248.
- Kuranova, A., Booij, S. H., Oldehinkel, A. J., Wichers, M., Jeronimus, B. and Wigman, J. T. W. (2021). Reflections on psychological resilience: a comparison of three conceptually different operationalizations in predicting mental health. *European journal of psychotraumatology*, 12(1), 1956802.
- Lynn, M. R. (1986). Determination and quantification of content validity. *Nursing Research*, 35(6), 382–385.
- Romano, L., Angelini, G., Consiglio, P. and Fiorilli, C. (2021). Academic Resilience and Engagement in High School Students: The Mediating Role of Perceived Teacher Emotional Support. *European journal of investigation in health, psychology and education*, 11(2), 334–344.
- Saadati, N. (2023). Enhancing Collaboration Between Schools and Mental Health Services. *Psychological Research in Individuals with Exceptional Needs*, 1(2), 1-3.
- Shrivastava, A. and Desousa, A. (2016). Resilience: A psychobiological construct for psychiatric disorders. *Indian Journal of Psychiatry*, 58(1), 38–43.
- Yamane, T. (1970). *Statistics: An introductory analysis*. 2nd ed. Harper & Row.
- Yavuz, K. (2023). Psychological resilience in children and adolescents: The power of self-recovery. *Psikiyatri Güncel Yaklaşımlar*, 15(1), 112–131. <https://doi.org/10.18863/pgy.1054060>
- Zarimoghdam, Z., Davoodi, H., Ghafari, K. and Jamilian, H. (2021). The Effects of Mental Self-care Training on Mental Health and Academic Achievement in Students. *Journal of Arak University of Medical Sciences*, 24(1), 150-167.